

සියලු ම හිමිකම් ඇවිරිණි / முழுப் பதிப்புரிமையுடையது / All Rights Reserved

නව නිර්දේශය/புதிய பாடத்திட்டம்/New Syllabus

NEW ශ්‍රී ලංකා විභාග දෙපාර්තමේන්තුව ශ්‍රී ලංකා විභාග දෙපාර්තමේන්තුව ශ්‍රී ලංකා විභාග දෙපාර්තමේන්තුව ශ්‍රී ලංකා විභාග දෙපාර්තමේන්තුව ශ්‍රී ලංකා විභාග දෙපාර්තමේන්තුව
 இலங்கைப் பரீட்சைத் திணைக்களம் இலங்கைப் பரීட்சைத் திணைக்களம் இலங்கைப் பரීட்சைத் திணைக்களம் இலங்கைப் பரීட்சைத் திணைக்களம் இலங்கைப் பரීட்சைத் திணைக்களம்
 Sri Lanka Department of Examinations, Sri Lanka Department of Examinations, Sri Lanka Department of Examinations, Sri Lanka Department of Examinations, Sri Lanka Department of Examinations, Sri Lanka
 இலங்கைப் பரීட்சைத் திணைக்களம் இலங்கைப் பரීட்சைத் திணைக்களம் இலங்கைப் பரීட்சைத் திணைக்களம் இலங்கைப் பரīட்சைத் திணைக்களம் இலங்கைப் பரīட்சைத் திணைக்களம்

අධ්‍යයන පොදු සහතික පත්‍ර (උසස් පෙළ) විභාගය, 2019 අගෝස්තු
கல்விப் பொதுத் தராதரப் பத்திர (உயர் தர)ப் பரீட்சை, 2019 ஆகஸ்ட்
General Certificate of Education (Adv. Level) Examination, August 2019

බුද්ධ ධර්මය I
பௌத்தம் I
Buddhism I

41 S I

2019.08.05 / 0830 - 1030
පැය දෙකයි
இரண்டு மணித்தியாலம்
Two hours

උපදෙස්:
 * සියලු ම ප්‍රශ්නවලට පිළිතුරු සපයන්න.
 * උත්තර පත්‍රයේ නියමිත ස්ථානයේ ඔබේ විභාග අංකය ලියන්න.
 * උත්තර පත්‍රයේ, පිටුපස දී ඇති උපදෙස් ද සැලකිල්ලෙන් කියවා පිළිපදින්න.
 * 1 සිට 50 තෙක් එක් එක් ප්‍රශ්නයට (1), (2), (3), (4), (5) යන පිළිතුරුවලින් නිවැරදි හෝ වඩාත් ම ගැළපෙන හෝ පිළිතුර තෝරාගෙන, එය උත්තර පත්‍රයේ පසුපස දැක්වෙන උපදෙස් පරිදි කතිරයක් (X) යොදා දක්වන්න.
 * එක් ප්‍රශ්නයකට ලකුණු 02 බැගින් මුළු ලකුණු 100 යි.

- බුදුරජාණන් වහන්සේ තුළ ඇති නව අරහාදී ගුණ අතරෙන් එකක් විජ්ජාවරණ සම්පන්න නම් වේ. එහි විජ්ජා යන්නෙන් ඤාණාධිගමයන් අටක් ප්‍රකාශ වන අතර ඉන් එකක් නම්,
 - අකම්පන ඤාණයයි. (2) මහාකරුණා සමාපත්ති ඤාණයයි.
 - විදර්ශනා ඤාණයයි. (4) ආසයානුසය ඤාණයයි.
 - සබ්බඤ්ඤාන ඤාණයයි.
- බුදුරජාණන් වහන්සේ සතු උසස් ඤාණාධිගමයන් පිළිබඳ විවිධ තොරතුරු පාලි මූලාශ්‍රයවල දක්නට ලැබේ. ත්‍රිවිද්‍යා ඤාණ, අෂ්ඨවිද්‍යා ඤාණ, දසබල ඤාණාදිය මීට නිදසුන් ය. ඒ අනුව ත්‍රිවිද්‍යා ඤාණ වන්නේ,
 - ඉද්ධිවිධ, දිබ්බසෝචන සහ චේතෝපරිය ඤාණයන් ය.
 - ප්‍රබ්බේනිවාසානුස්සති, චුතුපපාන සහ ආසවක්ඛය ඤාණයන් ය.
 - සත්‍ය, කෘත්‍ය සහ කෘත ඤාණයන් ය.
 - දිබ්බචක්ඛු, පරචිත්තවිජානන සහ මහාකරුණා සමාපත්ති ඤාණයන් ය.
 - චේතෝපරිය, චුතුපපාන සහ අකම්පන ඤාණයන් ය.
- වරක් බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ආශ්චර්යමත් බව පිළිබඳ ව අනඳ මාහිමියන් සහ හික්ෂුන් වහන්සේලා අතර උපන් කතාබහක් සැල වූ පසු බුදුරජාණන් වහන්සේ අනඳ මාහිමියන් අමතා “තථාගතයන් වහන්සේගේ ආශ්චර්ය අද්භූත බව ඔබට වැටහේවා” යි කරුණු දහනවයක් වදාළ හ. ඉන් එකක් නම්,
 - අනේකවිධ සෘද්ධිප්‍රාතිහාර්ය දැක්වීමට හැකිවීම ය.
 - බෝසත් අවධියේ දී ම ආනාපාන සතිය වැඩීම ය.
 - මච්ඡසද පිළිසිඳ ගත් බෝසතුන්ට සිව්වරම් දෙවියන්ගේ රැකවරණ ලැබීම ය.
 - යමාමහ පෙළහර පෑමට තිබූ හැකියාව ය.
 - සියලු සත්ත්වයන්ගේ ආසයානුසය දැන සිටීම ය.
- මැදුම්සඟියේ උපාලි සූත්‍රය අනුව නිගණ්ඨ ශ්‍රාවක උපාලි ගහපතියාට දහම් දෙසූ බුදුරජාණන් වහන්සේ “ගෘහපතිය නොපගේ ගෙය බොහෝ දවස් නිගණ්ඨයන්ට පැන් පොකුණක් මෙන් සිටියේ ය. පෙර සේ ම මතුවට ද ඔවුන්ට පිණිඨපාතය දිය යුතු කොට සිතවයි” වදාළ හ. මෙයින් ප්‍රකට වන්නේ බුදුරදුන්ගේ,
 - සමානාත්මතා ගුණයයි. (2) මහාකරුණා ගුණයයි.
 - නානාධිමුක්තික ඤාණයයි. (4) ආගමික සහනශීලතාවයයි.
 - තාදි ගුණයයි.
- “ග්‍රමණ භවත් ගෞතමයෝ වූ කලී තමන් වෙත එන්නවුන් ‘එන්න, මෙහි පැමිණීම මැනවැ’ යි පිළිගන්නාසුළු වෙති. කණට සුව එළවන වදන් තෙපලති. පිළිසඳරෙහි දක්ෂ වෙති. බැම නොහකුළුවති; සුළභ කථා ඇත්තෝ ය. තෙමේ පළමුවෙන් කථා කරති.” බුදුරජාණන් වහන්සේ පිළිබඳ මේ ඇගයීම කරන ලද්දේ,
 - කොසොල් මහරජතුමන් විසිනි. (2) සෝණදණ්ඩ බමුණා විසිනි.
 - සච්චක පඬිවරයා විසිනි. (4) දිසජානු කෝලිය පුත්‍රයා විසිනි.
 - අනේපිඬු සිටුතුමා විසිනි.

6. බුදුරදුන් විසින් දේශිත ධර්මයන්, පැනවූ විනයන් පිටක වශයෙන් ත්‍රිවිධ ය. එහි විනය යැයි කියනු ලබන්නේ,
 (1) මැනවින් ප්‍රකාශ කර ඇති බැවිනි. (2) සසුනේ ආයුෂය වේ යන අර්ථයෙනි.
 (3) ධර්මයට අතිරේක වශයෙන් වදාළ බැවිනි. (4) අර්ථය මැනවින් ඵලිදක්වන බැවිනි.
 (5) විශේෂ නය ක්‍රම ඇති බැවිනි.
7. සූත්‍ර පිටකයේ සැකැස්ම පිළිබඳ නිවැරදි ප්‍රකාශය කුමක් ද?
 (1) දීඝනිකාය වර්ග පහකින් යුක්ත ය.
 (2) අංගුත්තර නිකායෙහි නිපාත විස්සකි.
 (3) සීලක්ඛන්ධ වර්ගය ඇතුළත් වන්නේ සංයුත්ත නිකායෙහි ය.
 (4) මජ්ඣිම නිකාය පණ්ණාසක තුනකි.
 (5) කෝසල සංයුත්තය ඇතුළත් වන්නේ බුද්දක නිකායෙහි ය.
8. වතුරාර්ය සත්‍යය යනු උත්තරීතර මනුෂ්‍යයකු වන බුදුරජාණන් වහන්සේ විසින් දූක හා දූකින් මිදීම පැහැදිලි කරමින් කරන ලද දේශනාවක් මිස දේව අනාවරණයක් නො වේ. ඒ බව සෘජුව ම ප්‍රකාශ වනුයේ,
 (1) ධම්මසංගිණී ප්‍රකරණයෙහි ය. (2) චූල්ලවග්ගපාළියෙහි ය.
 (3) විගුද්ධි මාර්ගයෙහි ය. (4) ධම්මවක්කප්පවත්තන සූත්‍රයෙහි ය.
 (5) මිලින්ද ප්‍රශ්නයෙහි ය.
9. “ලෝභය ද, ද්වේෂය ද, මෝහය ද අකුසල චේතනාවෝ ය. ඒවා අහිත පිණිස, දුක් පිණිස වේ. අලෝභය ද, අද්වේෂය ද, අමෝහය ද කුසල චේතනාවෝ ය. ඒවා හිත සුව පිණිස වේයැයි නිදහස්ව සිතා තීරණය කළ යුතුයැයි” බුදුරදුන් විසින් දේශනා කරන ලද්දේ,
 (1) සුභ මානවකයාට ය. (2) උපාලි ගෘහපතියාට ය.
 (3) මහානාම ශාක්‍යයන්ට ය. (4) රාහුල තෙරුන් වහන්සේට ය.
 (5) කාලාම ගෝත්‍රිකයන්ට ය.
10. මෙලොව සුවසෙන මෙන් ම පරලොව සුවසෙන ද තමාගේ යහපත මෙන් ම අනුන්ගේ යහපත ද සමබරව සාධනය කරගැන්මට අදාළ උපදෙස් බුද්ධ දේශනාවල නොයෙක් තැන විසිර තිබේ. පහත දැක්වෙන ධර්මපාඨ අතුරෙන් එම උපදේශය ප්‍රකාශ නොවන පාඨය කුමක් ද?
 (1) දිට්ඨියේ ධම්මේ යෝ වත්ථෝ යෝ වත්ථෝ සම්පරායිකෝ
 (2) අත්තහිතාය පටිපන්නෝ පරහිතාය ව
 (3) ද්විවක්ඛුං පන සේවේථ සෙට්ඨං පුරිස පුග්ගලං
 (4) කතපුඤ්ඤෝ උභයත්ථ නන්දති
 (5) අත්තනාව සුදන්තෙන නාථං ලභථ දුල්ලභං
11. බුද්ධකාලීන භාරතීය ශ්‍රමණ ගුරුකුලවල දක්නට ලැබුණු පොදු ලක්ෂණයක් වන්නේ,
 (1) නිර්මාණවාදී වීම ය.
 (2) අත්තකිලමථානුයෝගී වීම ය.
 (3) භාවනාව පිළිගැනීම ය.
 (4) බ්‍රහ්මචාරී වීම ය.
 (5) ආජීවකයන් වීම ය.
12. උපසපත් හික්ෂුන් වහන්සේ නමකට ලබා දිය යුතු අවවාද සතරක් විනය මහාවග්ගයේ සඳහන් වේ. ඒවා නිස්සය ධර්ම නම් වන අතර ඉන් එකක් නම්,
 (1) පැවිද්දන් සමගියෙන් ක්‍රියා කළ යුතුය යන්නයි.
 (2) වැඩිහිටි හික්ෂුන්ට වතාවත් කළ යුතුය යන්නයි.
 (3) ප්‍රාතිමෝක්ෂ ශික්ෂාවන්ට අනුව හික්මිය යුතුය යන්නයි.
 (4) පැවිද්ද රුක්මුල්, සෙනසුන් ඇසුරු කිරීම පිණිසය යන්නයි.
 (5) බොහෝ ජනයාගේ හිතසුව පිණිස දහම් දෙසිය යුතුය යන්නයි.
13. “යම් හික්ෂුවක් කෙළෙස් නැති කිරීමට සමත් වූ මාර්ගඵලාදිය නොලැබ ම ඒවා තමා වෙත ඇතැයි” පවසයි නම් පරිඡ්චේ. සතර පාරාජිකාවන්ගෙන් එකක් වන මෙය හැඳින්වෙන්නේ,
 (1) උත්තරිමනුස්සධම්ම යනුවෙනි. (2) සංඝාධිසේස යනුවෙනි.
 (3) අකරණීය යනුවෙනි. (4) මනුස්සවිග්ගහ යනුවෙනි.
 (5) පාවිදේසනීය යනුවෙනි.

14. බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ශ්‍රාවක සංඝයා වෙතින් ප්‍රකට වන සුවිශේෂී ගුණ අතර ඤායපටිපත්ත යනු,
 (1) දන් පිළිගැන්වීමට සුදුසු යන්නයි.
 (2) නිවැරදි පිළිවෙතෙහි පිහිටි යන්නයි.
 (3) සෘජු මාර්ගයෙහි ගමන් කරන යන්නයි.
 (4) විදර්ශනා මාර්ගයට සපැමිණි යන්නයි.
 (5) දුරසිට ගෙන එන පූජාවන්ට ද යෝග්‍ය යන්නයි.
15. ලද දෙයින් සතුටු වීම ගිහිගෙය හැර සසුන්වත් කුල පුත්‍රයකු තුළ ප්‍රකට විය යුතු උසස් වර්ත ලක්ෂණයක් බව බුදුරජාණන් වහන්සේ බොහෝ විට වදාළහ. එයට ප්‍රතිපක්ෂ වර්ගාව හැඳින්විය හැක්කේ කවර ව්‍යවහාරයෙන් ද?
 (1) මහිච්ඡතා (2) හස්සාරාමතා (3) විභුසනට්ඨානා
 (4) දුහරතා (5) නිද්දාරාමතා
16. බුද්ධකාලීන භාරතයේ විසූ බ්‍රාහ්මණයන් මෙන් ම ශ්‍රමණයන් ද කිසියම් පරම නිෂ්ඨාවක් වෙත ශ්‍රාවකයන් මෙහෙයවූ අතර බමුණු දහම අනුව එම නිෂ්ඨාව හඳුන්වන ලද්දේ,
 (1) කේවලත්වය යනුවෙනි. (2) බ්‍රහ්ම සහව්‍යතාව යනුවෙනි.
 (3) සංසාර ශුද්ධිය යනුවෙනි. (4) අසංඛතය යනුවෙනි.
 (5) ඉෂ්ටාපූර්තය යනුවෙනි.
17. සර්වබලධාරී බ්‍රහ්මයකු ඇතැ'යි ද, වේදය ඔහු විසින් ප්‍රකාශිතයැ'යි ද පුරාණ සෘෂිවරුන් මගින් බමුණන්ට එය ලැබුනේ යැයි'ද වෛදික සම්ප්‍රදාය පිළිගනී. එම ඉගැන්වීම බැහැර කරමින් බුදුදහම කරුණු දක්වා ඇත්තේ,
 (1) දම්සක් පැවතුම් සූත්‍රයේ ය. (2) බ්‍රාහ්මණ ධර්මික සූත්‍රයේ ය.
 (3) බ්‍රහ්මවිහාර සූත්‍රයේ ය. (4) වංකි සූත්‍රයේ ය.
 (5) තෙවිජ්ජ සූත්‍රයේ ය.
18. බුද්ධකාලීන භාරතයේ මහ පිරිස් පිරිවරා සිටි ප්‍රසිද්ධ ශාස්තෘවරුන් සදෙනෙකු වූ බව සඳහන් වේ. විවිධ මතවාද දැරූ ඔවුන් සියලු දෙනාට ම පොදු ඉගැන්වීමක් වූයේ,
 (1) සියල්ල සැකයට භාජනය කිරීම ය.
 (2) නිර්මාණවාදය නොපිළිගැනීම ය.
 (3) කර්ම විපාක බැහැර කිරීම ය.
 (4) විර්යය, උත්සාහය නිෂ්ඵලයැ'යි ඉගැන්වීම ය.
 (5) සියල්ල පූර්ව කර්මානුරූපියැ'යි පිළිගැනීම ය.
19. බුදුරජාණන් වහන්සේ පහළ වූ අවධිය වන විට භාරතයේ සාම්ප්‍රදායික බ්‍රාහ්මණ ඉගැන්වීම්වලට ප්‍රතිචාර දක්වමින් ශ්‍රමණ ඉගැන්වීම් ප්‍රචලිත වූ බව පිළිගනු ලැබේ. ඒ සඳහා අවශ්‍ය පසුබිම සකස් කළ කරුණක් වන්නේ කුමක් ද?
 (1) ආර්ථික හා දේශපාලන වෙනස්වීම්
 (2) බමුණු කුලය ධනයෙන් පිරිහීම
 (3) රජදරුවන් විසින් බමුණන් ප්‍රතික්ෂේප කිරීම
 (4) ත්‍රිවේදය ප්‍රගුණ කළ බමුණන් නොසිටීම
 (5) අධ්‍යාපනය ශ්‍රමණ පඬිවරුන් අතට පත්වීම
20. මිනිස් සමාජයේ ප්‍රභවය හා පරිණාමය පිළිබඳ බෞද්ධ ඉගැන්වීම් ඉදිරිපත් කෙරෙන ප්‍රධාන මූලාශ්‍රය දීඝ නිකාය අග්ගඤ්ඤ සූත්‍රයයි. එම සූත්‍රය,
 (1) සමාජය සමතාවෙන් විෂමතා වෙත විකාසය වූ බව නොපිළිගනී.
 (2) හේතුඵල ධර්මයට අනුගත වේ.
 (3) සමාජ පරිණාමයට තුඩු දුන් මානසික සාධක නොදක්වයි.
 (4) වර්ණාශ්‍රම ධර්ම පිළිගනී.
 (5) කර්මානුරූපව ම සුවදුක් ලැබෙන බව උගන්වයි.

21. විනය මූලාශ්‍රය අනුව බුදුරදුන් විසින් පාමොක් උදෙසා විනය නීති පනවන ලද්දේ බුද්ධත්වයෙන් විසිවසරක් ඇවෑමෙනි. හික්ෂු සංඝයා අතරේ පැනනැගුණු විවිධ ගැටලු ඊට හේතු විය. ආසවට්ඨානීය ධර්ම නම් වූ එම ගැටලු අතරෙන් එකක් වන්නේ,
- (1) ඇතැම් හික්ෂුන් බුදුරදුන්ගේ අනුශාසනා ඉක්මවා යෑම ය.
 - (2) ධර්ම විනය පිළිබඳ මතභේද ඇති වීම ය.
 - (3) ඇතැම් හික්ෂුන් දේවදත්ත තෙරුන්ගේ වසගයට පත් වීම ය.
 - (4) සසුනෙහි වැඩිහිටි හික්ෂුන් බහුල වීම ය.
 - (5) තීර්ථකයන් සසුන්ගත වීම ය.
22. හික්ෂු සමාජය ආරම්භයේ දී බුදුරදුන් විසින් විහාර සෙනසුන් අනුදැන නොතිබූ බැවින් හික්ෂුහු ආරණ්‍ය වෘක්ෂමූල ආදියෙහි දිවා රැ ගත කළහ. බුදුරදුන්ගේ ද අනුමැතිය ඇතිව පළමුවරට විහාර සේනාසන තනවා පූජා කරන ලද්දේ,
- (1) අනේපිඬු සිටුතුමන් විසිනි.
 - (2) බිම්බිසාර මහරජතුමන් විසිනි.
 - (3) රජගහ නුවර සිටුතුමන් විසිනි.
 - (4) විශාඛා මහෝපාසිකාව විසිනි.
 - (5) ජීවක වෛද්‍යාවාර්යතුමන් විසිනි.
23. ථෙරවාද ධර්ම සංගායනා පැවැත්වීමට තුඩු දුන් ශාසනික පසුබිම, එම සංගායනා පිළිබඳ සංවිධාන කටයුතු, ඒවායේ ප්‍රතිඵල ආදී කරුණු හෙළිකර ගැනීමට උපකාරී වන ප්‍රාථමික මූලාශ්‍රය රාශියකි. ඒවා අතුරෙන් පාලි ත්‍රිපිටකයට ඇතුළත් වන්නේ,
- (1) දීපවංශයයි.
 - (2) නිකාය සංග්‍රහයයි.
 - (3) මහාවංශයයි.
 - (4) සමන්තපාසාදිකාවයි.
 - (5) චූල්ලවග්ගපාලියයි.
24. ප්‍රථම ධර්ම සංගායනාව පැවැත්වීමට තුඩුදුන් ආසන්නතම හේතුව සුභද්‍රගේ අභද්‍ර ප්‍රකාශය වුව ද තවත් ශාසනික ගැටලු රැසක් ඒ පසුබිමෙහි විද්‍යමාන වූ බව මූලාශ්‍රය ඇසුරෙන් පෙන්වා දිය හැකි ය. ඉන් එකක් නම්,
- (1) ඇතැම් හික්ෂුන් වහන්සේලා නොයෙකුත් විෂමාවාරවල නිරත වීම ය.
 - (2) මහායාන අදහස් පැතිර යාම ය.
 - (3) හික්ෂුන් ගුරුකුල වශයෙන් බෙදී යාම ය.
 - (4) අනාගතයේ දී අධර්මය මතු වී ධර්මය යටපත් වනු ඇතැයි ජ්‍යෙෂ්ඨ හික්ෂුන්ට පෙනීයාම ය.
 - (5) හික්ෂුන් පොහෝ පවුරුණු ආදිය නොකිරීම ය.
25. දෙවන ධර්ම සංගායනාව පැවැත්වීමට ආසන්න හේතුව ලෙස දැක්වෙන්නේ විශාලා මහනුවර වජ්ජපුත්‍රක හික්ෂුන් විසින් පිළිගත් දස අකැප වස්තුවයි. එහි ජලෝගිකප්ප යන්නෙන් අදහස් වන්නේ,
- (1) ඇදුරු පරපුරේ කළ දෑ එසේම කිරීම යන්නයි.
 - (2) රන්රිදී මසුකහවනු පිළිගැනීම කැපය යන්නයි.
 - (3) නොපැසුණු රා පානය කිරීම කැපය යන්නයි.
 - (4) කිරිත්, දීකිරිත් නොවූ විකෘතිය වැළඳීම කැපය යන්නයි.
 - (5) දාවලු නැති නිසිදනයක් භාවිත කිරීම කැපය යන්නයි.
26. පහත දැක්වෙන ප්‍රකාශ අතරෙන් ධර්මානුකූල නොවන්නේ කුමක් ද?
- (1) සියලු සංඛත ධර්ම ත්‍රිලක්ෂණයෙන් යුක්ත වේ.
 - (2) අස්මිමානය උගුලුවාලීමට අනිත්‍ය සංඥාව වැඩිය යුතු ය.
 - (3) ත්‍රිලක්ෂණය සිත්හි ලා වැඩීම විපස්සනාවයි.
 - (4) බන්ධායතන ධාතු ත්‍රිලක්ෂණයට යටත් වේ.
 - (5) ධ්‍යාන සමාපත්ති තුළින් උපදින සැපය අනිත්‍ය නො වේ.
27. සත්ත්වයා හා ලෝකය ස්කන්ධ, ධාතු, ආයතන වශයෙන් විභජනය කොට දැක්වීම බුද්ධ දේශනාවල නොයෙක් තැන දැකගත හැකි ය. එහි එන අටළොස් ධාතු අතරෙන් එකක් නම්,
- (1) නිබ්බාන ධාතුව ය.
 - (2) තේජෝ ධාතුව ය.
 - (3) අරූප ධාතුව ය.
 - (4) ආකාස ධාතුව ය.
 - (5) මනෝවිඤ්ඤාණ ධාතුව ය.
28. බුදුදහමට අනුව ත්‍රිලක්ෂණය දක්නා තැනැත්තාගේ සුවිශේෂී වර්ත ලක්ෂණයක් වන්නේ,
- (1) සැදැහැවත් අයකු වීමයි.
 - (2) මහිච්ඡනාවෙන් ක්‍රියා කිරීමයි.
 - (3) නොඉවසිලිවත්තව ක්‍රියා කිරීමයි.
 - (4) ආත්මාර්ථ සාධනයට ම යොමු වීමයි.
 - (5) අටලෝ දහමින් කම්පා නොවීමයි.

29. බුදුරජාණන් වහන්සේ විසින් තමන් වහන්සේ බුදුබව ලබනු පිණිස විරිය වැඩූ රමණිය පරිසරය වර්ණනා කර ඇත්තේ,
- (1) වනරෝප සූත්‍රයේ ය.
 - (2) මිලින්ද ප්‍රශ්නයේ ය.
 - (3) පටිඨානප්‍රකරණයේ ය.
 - (4) අරියපරියේසන සූත්‍රයේ ය.
 - (5) පරිවාරපාළියේ ය.
30. ගෘහස්ථ දිවිපැවැත්මෙහි සාර්ථකත්වය සඳහා සමාජ සංස්ථා අතර ක්‍රියාත්මක විය යුතු සාරධර්ම මාලාවක් සිගාල සූත්‍රයේ සඳිසා නමස්කාරයේ දැක්වේ. ඒ අනුව ශ්‍රමණ-බ්‍රාහ්මණයන් විසින් ගෘහස්ථ ප්‍රජාවට අනුශාසනා කළ යුත්තේ,
- (1) පින් දහම් කිරීමට ය.
 - (2) මෝක්ෂය ලබා ගැනීමට ය.
 - (3) වැඩිහිටියන්ට සැලකීමට ය.
 - (4) ස්වර්ග මාර්ගයෙහි යාමට ය.
 - (5) පුදසිරිත් පැවැත්වීමට ය.
31. අනෙක පරියායෙන් කරුණු පැහැදිලි කිරීම බුදුදහමේ විශේෂ ලක්ෂණයකි. ඒ අනුව ධර්මය තුළ සසර දුක පැහැදිලි කර ඇති අවස්ථාව කුමක් ද?
- (1) දුක්ඛේන සුඛං අධිගන්තබ්බං
 - (2) ඒතං මම එසෝ හමස්මිං, එසෝමේ අත්තා
 - (3) කිච්චංවතායං ලෝකෝ ආපන්නෝ
 - (4) සයං කතං දුක්ඛං
 - (5) අත්තකිලමථානුයෝගෝ දුක්ඛෝ
32. දුක්ඛසමුදයාර්ය සත්‍යය යටතේ තණ්හාවේ ප්‍රභේදයක් ලෙස දක්වා ඇති විභව තණ්හා යන්නෙහි නිවැරදි අර්ථය කුමක් ද?
- (1) භවයෙන් අත්මිදීමට ඇති ආශාව
 - (2) උච්ඡේද දෘෂ්ටිය තුළින් උපදනා තණ්හාව
 - (3) පුනර්භවය පිළිගන්නා තැනැත්තා තුළ ඇති වන තණ්හාව
 - (4) පස්කම් සුව විදීමට සත්ත්වයා තුළ ඇති කැමැත්ත
 - (5) නිත්‍යාත්මයක් ඇතැයි සැලකීමෙන් උපදනා තණ්හාව
33. ආර්ය අෂ්ටාංගික මාර්ගය යනු බෞද්ධ විමුක්ති මාර්ගයයි. එසේම එය ජීවන ප්‍රතිපදාවක් ද වෙයි. එම ප්‍රතිපදාවෙහි ඇතුළත් සම්මා කම්මන්තය අනුව,
- (1) දැහැමි රැකිරක්ෂාවල නිරත විය යුතු ය.
 - (2) කයින් සිදුවන අකුසල් තුනෙන් වැළකී සිටිය යුතු ය.
 - (3) නොකළ යුතු වෙළදාම් නොකළ යුතු ය.
 - (4) රාජ්‍ය සේවයෙහි ද නිරත විය හැකි ය.
 - (5) උත්සාහයෙන් ධනය ඉපයිය යුතු ය.
34. අවිජ්ජා සංඛාර ආදී භේතුප්‍රත්‍ය ඇති කල්හි ජරාමරණාදී සසර දුක් උපදනා අයුරු ද එකී භේතුප්‍රත්‍ය නැති කල්හි එම දුක් නිරුද්ධ වන අයුරු ද උගන්වන ද්වාදසාංගික පටිච්චසමුප්පාද ධර්මයෙහි 'අවිජ්ජා' යන්නෙන් අර්ථවත් වන්නේ කුමක් ද?
- (1) ධර්මාවබෝධයෙන් තොර බව
 - (2) පින් පවි නොදැන ක්‍රියා කිරීම
 - (3) මිථ්‍යා දෘෂ්ටියක එල්බ සිටීම
 - (4) වතුරාර්ය සත්‍යය නොදැනීම
 - (5) බොහෝ ඇසු පිරු තැන් නැති බව
35. සාස්වත-උච්ඡේද ආදී කවර දෘෂ්ටියක හෝ අන්තගාමීව එල්බ ගනිමින් එය ම සත්‍යයැයි ද අන් සියල්ල අසත්‍යයැයි ද සලකා ගැනීම පුද්ගලයාගේ චින්තනයට ද වරණයට ද විවිධාකාරයෙන් අවැඩදායක බව පෙන්වා දෙන බුද්ධ දේශනාව කුමක් ද?
- (1) අග්ගිවච්ඡගෝත්ත සූත්‍රය
 - (2) සච්චවිභංග සූත්‍රය
 - (3) සම්මාදිට්ඨි සූත්‍රය
 - (4) මහානිදාන සූත්‍රය
 - (5) අග්ගඤ්ඤ සූත්‍රය
36. ගුණධර්මවලින් තොර මිනිසා තිරිසන් සතෙකුට සමාන බව බුදුදහම පෙන්වා දෙයි. කරුණු එසේ වුව ද ධර්මානුකූලව සලකන විට නිවැරදි වන්නේ,
- (1) පවිකම් කළ මිනිසකුට විමුක්තියක් නැත යන්නයි.
 - (2) මිනිසකුට කිසිසේත් ම දේවානුභාවය ඉක්මවිය නොහැකිය යන්නයි.
 - (3) බුදු දහම මිනිසකු සතු මානසික ශක්තිය මිස කායික ශක්තිය අගය නොකරයි යන්නයි.
 - (4) මනුෂ්‍ය සාත්‍යයක් කළ විට උපසම්පදාව අහිමි වෙයි යන්නයි.
 - (5) දෙවියන්ට ද පාරමිතා පිරීමට හැකියාව ඇත යන්නයි.

37. “මෙම ක්‍රියාව අයහපත් ය, මෙයින් අවදානමක් ම සිදු වෙයි. මෙය යහපත් ය, මෙයින් සැපතක් ම වේ” යැයි නිශ්චය කරගනු සඳහා බුදු දහමෙහි බොහෝ මග පෙන්වීම් කර තිබේ. එබඳු එක් ධර්ම පාඨයක් නම්,
- (1) පඤ්ඤාඡ්චිං ඡ්චිතමාහු සෙට්ඨං යන්න ය.
 - (2) ආරහඨ නික්ඛමඨ යුඤ්ජඨ බුද්ධ සාසනේ යන්න ය.
 - (3) අප්පමාදෝ අමතපදං යන්න ය.
 - (4) සබ්බාකුසලධම්මපභිනෝ කුසලධම්ම සමන්තාගතෝ යන්න ය.
 - (5) යස්ස අස්සුමුඛෝරෝදං විපාකං පටිසේවති යන්න ය.
38. ශීල ශික්ෂාව පිළිපැදීමෙන් මෙලොවදී මෙන්ම පරලොවදී ද ලැබෙන අනුසස් පහක් බුදුදහමෙහි දක්වා තිබේ. ඉන් එකක් නම්,
- (1) සිල් රකින්නාට උසස් තනතුරු ලැබේ යන්නයි.
 - (2) සීල සමාදානයෙන් ම නිවන් පසක් කළ හැකිය යන්නයි.
 - (3) සිල්වත් තැනැත්තා වාරිකු පමණක් පිළිපදිය යන්නයි.
 - (4) ශීලය වතක් මෙන් ආරක්ෂා කළ යුතුය යන්නයි.
 - (5) සිල්වත් තෙමේ අප්‍රමාදී වන බැවින් මහත් වූ හෝගස්කන්ධයක් ලබයි යන්නයි.
39. කවරකුගේ වුව ද දියුණුවක් සැපතක් දුටු විට ඒ පිළිබඳ කිසිසේත් ම ඊර්ෂ්‍යා නොකළ යුතු අතර ඉන් සතුටට පත්විය යුතු ය. මෙම ගුණය හැඳින්විය හැක්කේ,
- (1) මුදිතාව යනුවෙනි.
 - (2) අර්ථවර්යාව යනුවෙනි.
 - (3) මත්තාව යනුවෙනි.
 - (4) අප්පිච්ඡතාව යනුවෙනි.
 - (5) උපේක්ෂාව යනුවෙනි.
40. පහත දැක්වෙන ප්‍රකාශ අතරෙන් හක්තිය හා බෞද්ධ ශ්‍රද්ධාව පිළිබඳ ධර්මානුකූල ප්‍රකාශය තෝරන්න.
- (1) ශ්‍රද්ධාවත් හක්තියත් සපුරා සමාන වේ.
 - (2) හක්තිය ශ්‍රද්ධාවේ පදනම ය.
 - (3) බෞද්ධයකු රත්නත්‍රය කෙරෙහි හක්තීමත් විය යුතු ය.
 - (4) බුදුදහමේ හක්තිය ගැන උගන්වා නැත.
 - (5) බොහෝ සුත්‍ර දේශනාවල හක්තිය අගය කර තිබේ.
41. ධනය ඉපැයීමේ පහසු මගක් සෙවූ තැනැත්තෙක් ඉවතලන කසල තේ, කුඩා ඇසුරුම්වල බහා අලෙවි කර සැපවත් ඡ්චිතයක් ගත කළේ ය. බුදුදහමේ උගන්වන නොකළ යුතු වෙළඳාම් අතරට නොවැටෙන බැවින්, “එය වරදක් නො වේ යැයි”ද හෙතෙම තර්ක කළේ ය. මේ පිළිබඳ ව කිව හැක්කේ,
- (1) ඔහුගේ තර්කය නිවැරදි බවයි.
 - (2) එය මිච්ඡා ආඡ්චයක් බවයි.
 - (3) එය සම්මා කම්මන්තයක් වන බවයි.
 - (4) ඔහු හොඳ සැලසුමක් ඇති වෙළෙන්දකු බවයි.
 - (5) එය අත්ථි සුඛයට ඇතුළත් වන බවයි.
42. ධන පරිහරණයේ දී බෞද්ධයකු විසින් අනුගමනය කළ යුතු කරුණු රැසක් බුද්ධ දේශනාවන්හි විසිර තිබේ. එබඳු ධර්ම පාඨයක් වන්නේ,
- (1) උට්ඨාතා වින්දනේ ධනං යන්නයි.
 - (2) ධනං සෙට්ඨංව රක්ඛති යන්නයි.
 - (3) නිස්සරණ පඤ්ඤං පරිභුඤ්ජති යන්නයි.
 - (4) ආරක්ඛෙන ගුත්තියා සම්පාදෙති යන්නයි.
 - (5) විජ්ඣේ අධනා අස්සු තේසංව ධනමුප්පාදෙය්‍යාසු යන්නයි.
43. බුදුදහම අනුව රාජ්‍ය පාලනය කළ යුත්තේ දසරාජ ධර්මයෙනි. එහි අඡ්ඡවං යන රාජධර්මයෙන් අදහස් වන්නේ,
- (1) පරිත්‍යාගශීලී වීම ය.
 - (2) අවංකව ක්‍රියා කිරීම ය.
 - (3) මුදු මොළොක් ආකල්ප ඇති බව ය.
 - (4) ධනෝපායනයට උපකාර කිරීම ය.
 - (5) ජනතාවට ආරක්ෂාව ලබා දීම ය.

44. රාජ්‍යත්වය හා රාජ්‍ය පාලනය පිළිබඳ ඉගැන්වීම් ඇතුළත් සූත්‍ර දේශනා රාශියකි. ඒ අතර මෘගපක්ෂීන් ආරක්ෂා කිරීම රජුගේ වගකීමක් ලෙස දක්වා ඇත්තේ,
- (1) රජු සූත්‍රයේ ය.
 - (2) වක්කවත්තිසිහනාද සූත්‍රයේ ය.
 - (3) මහාපරිනිබ්බාන සූත්‍රයේ ය.
 - (4) අධම්මික සූත්‍රයේ ය.
 - (5) අග්ගඤ්ඤ සූත්‍රයේ ය.
45. රාජ්‍ය පාලනය පිළිබඳ බෞද්ධ ඉගැන්වීම් අතර හමු වන සජ්ඣ අපරිහානීය ධර්මවල සඳහන් පරිදි, පාලකයා විසින් ප්‍රජාවගේ යහපත උදෙසා ගතයුතු ක්‍රියාමාර්ගයක් වන්නේ,
- (1) ධනෝපායන මාර්ග විවර කර දීම ය.
 - (2) පූජනීය ස්ථානවලට ගරුසත්කාර කිරීම ය.
 - (3) යුද හටයන්ට රක්ඛාවරණ ගුප්තිය සැලැස්වීම ය.
 - (4) මහජනයා වෙනුවෙන් ධනය පරිත්‍යාග කිරීම ය.
 - (5) ජනතාවගේ මානසික දියුණුවට අවශ්‍ය අනුග්‍රහය දැක්වීම ය.
46. පුහුදුන් සත්ත්වයන්ගේ සිත් සතන් තුළ නීවරණ පහක් උපදනා බව බුද්ධ දේශනාව උගන්වයි. සමථ භාවනාවෙන් යටපත් කළ හැකි එම නීවරණ අතර උද්ධව්ව කුක්කුච්ච නීවරණයෙන් අදහස් වන්නේ,
- (1) මහන්තත්තකම හා සැකමුසු බවයි.
 - (2) උඩගුකම හා කුහක බවයි.
 - (3) තමා උසස් කොට අන් අය පහත් කොට සැලකීමයි.
 - (4) නොසන්සුන් බව හා පසුතැවිල්ලයි.
 - (5) උද්දාමය හා කුලැටිකමයි.
47. බුදුදහම අනුව යෝගාවචරයකුට කුසල වින්ත ඒකාග්‍රතාව තුළින් පිළිවෙළින් උපදවා ගත හැකි ධ්‍යාන සතරකි. එහි දෙවන ධ්‍යානය,
- (1) පීති සුඛ එකග්ගතා සහිත ය.
 - (2) විතක්ක විචාර සහිත ය.
 - (3) විචාර පීති සුඛ එකග්ගතා සහිත ය.
 - (4) විතක්ක විචාර පීති සුඛ සහිත ය.
 - (5) සුඛ එකග්ගතා සහිත ය.
48. යෝගාවචරයකුට නීවරණාදී කෙලෙස් යටපත් කිරීමෙන් ලබාගත හැකි සමාපත්ති අටකි. ඒ අතර නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනය යනු,
- (1) සතරවන අරූප ධ්‍යානයයි.
 - (2) විපස්සනාව තුළින් ලැබිය යුත්තකි.
 - (3) කිසිසේත් ම බිඳ නොවැටෙන ධ්‍යානයෙකි.
 - (4) සෘද්ධි ප්‍රාතිහාර්ය පෑමේ හැකියාවයි.
 - (5) බුදුසසුනෙන් බැහැරව ලැබිය නොහැක්කකි.
49. “යම් සේ සැරසෙන සුළු ස්ත්‍රියක් හෝ පුරුෂයෙක් හෝ ළදරුවෙක් හෝ තරුණයෙක් හෝ දීප්තිමත් කැඩපතක හෝ පහන් දිය බඳුනක සිය මුවසටහන පරීක්ෂා කර බලන්නේ ලප කැලැල් ආදී දොස් ඇති තැන් ඇතැයි ද නැති තැන් නැතැයි ද පැහැදිලි ව දකියි.” මෙම උපමාව මගින් පැහැදිලි කරන්නේ,
- (1) දිබ්බවක්ඛු ඤාණයයි.
 - (2) පස්වන සමාපත්ති ඤාණයයි.
 - (3) විපස්සනා ඤාණයයි.
 - (4) මනෝමය සෘද්ධි ඤාණයයි.
 - (5) වෙතෝපරිය ඤාණයයි.
50. බුදුසමයෙහි ඉගැන්වෙන මූලික භාවනා ක්‍රම දෙක නම් සමථය හා විපස්සනාව ය. විපස්සනාව පිළිබඳ නිවැරදි හැඳින්වීම කුමක් ද?
- (1) සමකාලීන ශ්‍රමණයන් විසින් ද වඩන ලද භාවනාවකි.
 - (2) විදර්ශනාවෙන් සම්මා ආජීවය වැටී.
 - (3) දුක් කෙළවර කරන්නේ විදසුන් වැඩීමෙනි.
 - (4) විදර්ශනාව කෙළෙස් යටපත් කරයි.
 - (5) විදසුන් වඩා රහත් විය නොහැකි ය.
